

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 3. decembra 1998 ❁ Leto VIII, št. 24

Dom Slovencev odprejti

Po pravici povedano, eške samo Slovenski kulturno-informativni center.

Na den posvetitve, 18. novembra je v Monoštri lepau bilau.

Vrejmen je bilau super.

Dva glavna pokrovitelja (pomočnika) sta bila super.

Prejkdani objekt je super.

Vrejmen smo dobili od Boga. Baug plati.

Predsednika Slovenije in Madžarske sta od začetka mau pomagala. Baug plati. Organizatori pa tisti, šteri so Center naredili, so se rejsan potrūdili. Baug plati.

Celau lepau je sunce sijalo, depa po vūjaj je zato škipalo.

Predsednika sta posadila lipo. Vūpajmo se, ka korenje v tom mrazi ne pozebe.

Na odperanje je prišlo telko lūdi, ka je v velki izi bilau premalo koté. Pa malo fogašov, če rejsan so je s pau Varaša vkūp znosili. Velka konferečna soba je bilau tak puna (200 lūdi leko sedi), ka je skor pau lūdi moglo stati, med njimi menše fele ministri, predsedniki, direktori... Frtau se pa vinej na ganki moglo pogučavati, ka so sarmacke nikanej vidli pa nikanej čūli. Ka so te drugo leko delali.

Zato pa naj niške nede čemereren, ka so organizatori tau prvo paut nej mogli

Foto: A. Székely

vsakšoga pozvati. V en žakeu v mlini tō ne morejo deset žaklov mele nut spraviti... Zdaj že štokoli, gdakoli leko dé, pa si pogledne center.

V nabitō puni konferenčni dvorani je tō fanj toplo bilau. Pa nej samo zavolo nauvi radiatorov pa vnožanoga naroda. Posabno človeško atmosfero sta publiki pripravila predsednika madžarske in slovenske države. (Tisto lipino korenje venaj na dvorišči venak don nepozebe v mrazi.)

Milan Kučan je zvūn toga trnok vljuden (udvarias) tō biu, gda je pravo, ka sta nauvi center madžarska pa

slovenska država vkūper dala zozidati. Tau je istina, depa samo zavolo korektnosti naj cūj dejemo, ka je Slovenija investirala pribl. 100 milijonov forintov, Madžarska pa 8 milijonov.

Malo mesto Monošter je skor trikrat telko ponūdilo (20 milijonov) kak velka vogrska država. Istina, ka so v Monoštri ništarni tō bili prauti, depa vsigder je trbej gledati tau, ka misli večina. Večina pa je mislila dvajščico za manjšino.

Večina vogrski lūdi v Monoštri djenau vej, ka če se iža rejsan zove Slovenski dom - po pravici eške samo Slovenski cen-

ter -, cejli kompleks de njeni tō, nej samo Slovencev. Pa Nemcov tō. More biti, pa bau tō, Center za vse narode, šteri v tom našom kiklej rosaga živijo. Na nikšo gostilno zaman vōnapišejo, ka je tisto prej Ribja čarda, tau ne znamanūje, ka bi samo ribiči leko v njau šli...

Tau kar smo povedali od dva velkiva predsednika, leko povejmo o večini monoštrski vogrski voditelov tō. Nej ka bi mislili, ka samo za 20 milijonov volo. Nej. Liki povejmo zato, ka gda je večer na mali domanji veselici monoštrski župan cūj k porabskomi fudaši staupo pa pravo, ka

naj zašpila tisto nauto, ka... Fudaš je mislo, ka gvūšno kakšo vogrsko, te župan pravi: - Vej pa vejš, tisto, ka „Mi se mamō radi...“

Dūhovnik Lenaršič se je pūšpeki Mikesi I. 1919 taužō, ka ga že 15 lejt preganjajo, ka slovenski vči Slovenceom veronavuk. Tau je prej nej sploj v redi, če rejsan si un za glavni cil tau ma, ka naj vōrnike gor v nebesa odpela, nej pa iz enoga rosaga v drugoga...

Človeka glavni cil rejsan tau more biti, ka naj se trūdi v nebesa priti. Depa tačas, ka smo na tej zemlej, se dosta-dosta šte, kakšo prijateljstvo ali neprijateljstvo pelajo naši vekši ali menši voditelji na tē pa drugi strani grajnca...

Če smo končno v takši situaciji, ka nam uni peldo kažejo, te mi ranč nemamo drugo činiti, liki s kem večkrat titi v Slovenski center, tam v takši veseli, prijateljski in tolerantni atmosferi delati in se veseliti, kak je bilau prvi den, te gnauk samo na pamet vzememo, ka je iz Slovenskoga centra grato - Dom Slovencev.

Ranč prauti toma nika nemo meli, če de monoštrski župan že nikšo nauvo slovensko nauto zapovedavo porabskomi fudaši...

Francek Mukič

Pokrajina ob Muri in trianonska pogodba

Kar se je zgodilo, pomeni preteklost

Zavod za kulturo madžarske narodnosti Lendava je 20. novembra l. 1998 pripravil simpozij *Pokrajina ob Muri in trianonska mirovna pogodba*. Uvodno predavanje pod naslovom Trianon je pripravila dr. Mária Ormos iz Peča, medtem ko se drugi uvodničar dr. Dušan Nečak ni mogel udeležiti simpozija, napovedal pa je naslov Problem razmejevanja po I. svetovni vojni. Nasploh je bila bolj zastopana madžarska kot slovenska stran.

Dobro napoved simpozija je pripravil László Göncz iz Lendave. Povedal je, da so se v Lendavi odločili spregovoriti o tematiki, o kateri je bilo vrsto let in celo desetletij nezaželeno ali celo prepovedano javno govoriti. Kaj šele omenjati, da je trianonska meja prizadela predvsem manjšine v tem prostoru, ali natančneje tiste Madžare, ki so jih ločili od Madžarske, in Slovence, ki jih niso priključili nastajajoči državi južnoslovanskih narodov. Znanstvena razprava o teh vprašanih pa lahko prispeva h krepitvi medsebojnega zaupanja ob dejstvu, da nihče ne želi spreminjati meje, ampak se zgolj opredeliti do zgodovinskih dejstev. Tudi neenotnost ne bi smela biti moteča, ker je razumljivo, da imajo svoj pogled porabski Slovenci, ki so ostali v mejah Madžarske in prekmurski Madžari, ki živijo v blizu tridesetih vaseh in so zdaj v Sloveniji. V bodoči Evropi regij in zgolj na zemljevidih zarisanih mejah pa bo teh dilem še manj.

Doktorica Mária Ormos je prepričana, da prave resnice o Trianonu ni, ampak je njena resnica in resnica drugih, ki se ukvarjajo s to tematiko. Avtorica sodi med tiste strokovnjake, ki so se s trianonsko mirovno pogodbo ukvarjali že pred letom 1990, vendar tudi po tem letu, v sedanjih demokratičnih okoliščinah nima česa dodati svojim prvotnim ugotovitvam. Povedala je, da so Madžari z mirovno konferenco dobili samostojnost in po 16. stoletju zopet svoj denar, narodno banko, carinski sistem in vojsko.

V razpravi je sodeloval tudi madžarski veleposlanik v Sloveniji István Ószi in ocenil, da je Trianon v bistvu presežen; zgodile so se pomembne spremembe in del le-teh je tudi lendavski simpozij. "Tisto, kar se je zgodilo, pomeni preteklost," je prepričan madžarski veleposlanik, medtem ko je ena izmed razpravljalk, Marija Kozar Mukič (Vpliv trianonske mirovne pogodbe na življenje Slovencev v okolici Monoštra), prepričana, kako so razprave o tedaj začrtani meji nepotrebne in odvečne, zlasti kar se tiče manjšin.

Temu mnenju je mogoče pritegniti tudi z dejstvom, da samostojna Slovenija ob določanju državne meje ni imela nobenih zapletov prav z Madžarsko vse od Tromejnika do stičišča s Hrvaško. Zato je še najbolj umesten naslov koreferata Imreja Szilágyija: Čas je za ureditev skupnih zadev, in s pristavkom avtorja tega poročila - predvsem tistih skupnih zadev, ki so že urejene in s časom presežene.

Da ne bi izginile v pozabo, bodo lendavske razprave spomladi natisnili v dvojezični publikaciji.

eR

Dve novi slovenski ustanovi v Monoštru

18. novembra je Monošter pridobil dve novi slovenski instituciji, in sicer Generalni konzulat RS ter Slovenski kulturno-informativni center (Slovenski dom). Otvoritvi sta s svojo navzočnostjo počastila predsednika Árpád

"Številni so razlogi, ki so Slovenijo navedli na odločitev za odprtje Generalnega konzulata v Monoštru. Med najpomembnejše gotovo sodi dejstvo, da tu živi slovenska manjšina. Naloga Generalnega konzulata je ohranjanje

Otvoritev Generalnega konzulata

Göncz in Milan Kučan, vabilom se je pa odzvalo precej uglednih gostov, tako iz Madžarske kot Slovenije.

Na dopoldanski svečani otvoritvi Generalnega konzulata je goste pozdravila veleposlanica RS v Budimpešti ga. Ida Močivnik, ki je med drugim dejala:

njenega nacionalnega značaja, kulture, posebnosti.

Naše upe vlagamo v dejavnost Generalnega konzulata za razvijanje gospodarskega sodelovanja, ki si ga želi gospodarstvo na eni in drugi strani meje. Gotovo bo to sodelovanje koristilo tudi madžarski manjšini v Sloveniji.

Generalni konzul dr. Zlatko Muršec

Želimo, da bi bil Generalni konzulat dejaven tudi na vseh drugih področjih življenja, kjer se ustvarja blaginja in vsakršno bogastvo ljudi."

Naloga generalnega konzulata bo opravljal dr. Zlatko Muršec, ki je v svojem kratkem pozdravnem govoru poudaril, da si bo kot gospodarstvenik, politik in pisatelj prizadeval za uveljavitev Slovencev v Porabju ter za izboljšanje gospodarskega obmejnega sodelovanja.

Generalni konzulat bo deloval na območju županij Vas in Zala.

-MS-

28. novembra je v prostorih novega Slovenskega kulturno-informativnega centra potekal 3. občni zbor Zveze Slovencev na Madžarskem. Od 64 delegatov se ga je udeležilo 55.

Pod prvo točko dnevnega reda - po poročanju predsednika in razpravi - je občni zbor sprejel sklep, da mora Zveza v prihodnje še več pozornosti posvečati ohranjanju in razvijanju maternega jezika (družina, vrtec, šola, cerkev) ter razvijanju gospodarstva. Denar, ki ga bo Zveza pridobila z gostinsko in turistično dejavnostjo, se mora vračati v kulturno dejavnost.

Pod drugo točko dnevnega reda je občni zbor izvolil novo vodstvo Zveze, predsednika in 18-člansko predsedstvo. (Več o občnem zboru v naši naslednji številki.)

Štenjé

„Nekaka moreš rad meti“

V sededeseti lejtaj se je dosta čüla v slovenskom radioni pesem „Nekoga moraš imeti rad“. Reči je piso pesnik **Ivan Minatti** (1945-) skor pet lejt. Doma je iz Ljubljane, pa največ svoji pesmi je napiso o Ljubljani. Nej samo piso pesmi, liki je dojobračo tō rovačke, srbske, makedonske, češke, tōrske, albanske, ruske i francuske pesmi. Biu je urednik pri Mladinski knjigi. Od l. 1991 redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, l. 1985 je daubo Prešernovo nagrado.

Nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen,
nekomu moraš nasloniti roko na ramo,
da se, lačna, nasiti bližine,
nekomu moraš, moraš,
to je kot kruh, kot požirek vode,
moraš dati svoje bele oblake,
svoje drzne ptice sanj,
svoje plašne ptice nemoči
- nekje vendar mora biti zanje
gnezdo miru in nežnosti -,
nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen -
ker drevesa in trave vedo za samoto
- kajti koraki vselej odidejo dalje,
pa čeprav se za hip ustavijo -,
ker reka ve za žalost
- če se le nagne nad svojo globino -,
nekoga moraš imeti rad,
nekoga moraš imeti rad,
z nekom moraš v korak,
v isto sled -
o trave, reka, kamen, drevo,
molčeči spremljevalci samotnežev in čudakov,
dobra, velika bitja,
ki spregovore samo,
kadar umolknejo ljudje.

Valakit szeretned kell,
még ha talán füvet, fát, követ, folyót is,
valakinek át kell karolnod a vállát,
hogy betöltse az áhított közelség,
valakinek oda kell adnod,
- kenyér ez, kortynyi víz -,
oda kell adnod fehér felhőidet,
álmaid merész madarát
tehetetlenséged riadt madarát
- valahol biztosan vár reá
a gyöngédség és a béke félszke -,
valakit szeretned kell,
még ha talán füvet, fát, követ, folyót is,
mert ismerik a magányt a füvek és a fák
- ha már a léptek mind messzebre visznek,
legalább egy percre torpanjanak meg -,
mert a folyó is tudja, mi a bánat
- elég, ha önnön mélységére hajlik -,
mert a kő is tudja, mi a fájdalom
- mennyi súlyos láb
taposta néma szívé -,
valakit szeretned kell,
valakit szeretned kell,
valakivel tartani kell a lépést,
a sort -
ó, füvek, folyók, fák és kövek,
magányosok és megszállottak hallgatag
követői
jóságos nagy lények,
kik akkor szólaltok csupán,
mikor elhallgatnak az emberek.

(prevod: Ferenc Fehér)

Marija Kozar

Oko besede - četrtič

Večernica Desi Muck in Lažnivi Suzi

Podjetje za promocijo kulture Franc-Franc je skupaj z mestno občino Murska Sobota pripravilo četrto srečanje slovenskih pisateljic in pisateljev, ki pišejo za otroke in mladino, Oko besede 1998. Tridnevno druženje slovenskih besednih umetnikov in teoretikov je nedvomno uspelo, tako po številu udeležencev kot v vsebinskem delu. Drugič so podelili tudi nagrado Večernica, ki jo je prejela Desi Muck za delo Lažniva Suzi, sicer pa je bilo med prijavljenimi sedemindvajset naslovov ali osem več kot lani. Predsednik žirije za Večernico je bil tudi letos dr. Igor Saksida, nagrado podeljuje časnik Večer in jo je mogoče primerjati z nagrado Kresnik za literaturo za starejše bralce.

V programu srečanja Oko besede je bila najprej Delavnica o radijski igri. Delovno srečanje z avtorji je pripravilo uredništvo igranega programa Radia Slovenija, uvodno razmišljanje pa je prispeval Aleš Jan, docent na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo ter tudi urednik na nacionalnem radiu. Darka Tancer-Kajnih se je pogovarjala z dr. Igorjem Saksido o knjigi Slovenska mladinska dramatika in še nekaterih delih tega plodovitega avtorja ter izjemnega poznavalca mladinske literature na Slovenskem.

Osrednji dogodek je bila slavnostna podelitev nagrade Večernica. Prireditve je vodila Norma Bale, v programu pa je lendavsko gledališče Pupila izvedlo gledališko-scenski dogodek Belerofont in Pegaz. Nagrajenka, znana tudi s TV zaslonu, pisateljica Desi Muck je prepričana, da je nagrada Večernica ena najlepših laži, ki so se ji uresničile, kot je izjavila v pogovoru za časnik, ki nagrado podeljuje. Dr. Igor Saksida pa je o Lažnivi Suzi dejal, da delo prikazuje temnejšo in resnejšo plat odrasčanja in nekatere tabuje, zato je bilo razglašeno za najboljšo slovensko mladinsko delo v lanskem letu.

Po svoje zanimiva je bila tudi razprava o problemih seksizma v mladinski književnosti. Tema je zlasti aktualna v mednarodnem prostoru, priteguje pa tudi slovenske pisatelje in strokovnjake, zato tudi tako živahna razprava. Mnenja pa so zelo različna, tako med pisatelji kot teoretiki mladinske književnosti.

Za konec je Norma Bale udeležence pisateljskega srečanja Oko besede popeljala na popotovanje med Potrno, avstrijsko in slovensko Radgono in Črešnjevci. Pomemben je bil zlasti obisk v Kulturnem domu v Pavlovi hiši, kjer so obiskovalci dobili vsaj bežen vpogled v položaj slovenske manjšine na avstrijskem Štajerskem. Po obisku slovenskih pisateljev se je sestalo vodstvo Kulturnega društva člen 7 in pod predsedstvom Branka Lenarta ocenjevalo letošnje delo, dogovorili pa so se tudi za najpomembnejše programske smernice v letu 1999. Za katere naloge so se dogovorili, pa v prihodnjem Porabju.

Založba Franc-Franc je izdala knjigo/zbornik Ne dregaj v zadrego s pesmimi in krajšimi proznimi teksti o zadregi. Avtorji so lanski udeleženci srečanja Oko besede, medtem ko je tokratni delovni naslov za zbornik z letnico 1998 Mladinski pisatelj/pisateljica o krivici.

eR

OD SLOVENIJE...

Lokalne volitve

V večini slovenskih občin so že izbrali nove župane. V 114 občinah so bili župani izvoljeni že v prvem krogu, medtem ko bo najmanj v 73 občinah potreben drugi krog volitev. Volilna udeležba je bila 57,18-odstotna. Od 1.519.089 volilnih upravičencev je svoj glas oddalo 878.617 volilcev.

Őszi pri Razgoršku

Minister za malo gospodarstvo in turizem Janko Razgoršek ter državni sekretar za turizem Tomaž Zajc sta se v Mariboru srečala z madžarskim veleposlanikom v Sloveniji Istvánom Őszijem. Sogovorniki so največ pozornosti namenili možnosti tesnejšega sodelovanja med državama na področju turizma in malega gospodarstva, so sporočili z omenjenega ministrstva. Veleposlanik Őszi je izrazil željo, da bi sosednji prijateljski državi sklenili sporazum o sodelovanju na področju turizma. Madžarsko ministrstvo za gospodarske dejavnosti je že pripravilo osnutek sporazuma, potrdila pa ga je tudi madžarska vlada.

Marinček začasni obrambni minister

Predsednik vlade Janez Drnovšek je obvestil državni zbor, da bo minister za znanost in tehnologijo Lojze Marinček začasno, za dobo treh mesecev, dobil še pooblastila ministra za obrambo. V tem času naj bi se premier tudi odločil o novem kandidatu za vodenje obrambnega ministrstva.

Belgijska princesa na Natovih vajah

Slovenijo je obiskala belgijska princesa Astrid, ki jo je sprejel tudi predsednik parlamenta Janez Podobnik. Njena visokost se je kot sanitetna polkovnica belgijske vojske udeležila tudi vaje zveze NATO-CAE 98, ki je potekala na Dolenjskem in v Zasavju.

NémarKejp (10)

Dvej Šapki pa dvej Šaupi

Baug moj, Baug moj! Što so pa té mali raškejpi na kejpi?! Takši siraučecke v takši eleganti iži. Kak tau, ka se té mlajši nika ne smejejo? So ger nut zaprejtj? Zaka majo šapke? Pojbiček v bejlo krepo je tak mali, pa so ma rejklina rokavi don tak kratki? Je že bole ladno? Zaka te nemajo mangline? Nemajo?

Zaka so nas na steno djali? Zavolo štrafa? Od kec je prišlo telko lepau obleženi lüdi? Gde tau gé, ka Slovenski kulturno-informativni center? Zaka vsi nas gledajo pa migajo z glavami. Eni se eške smejejo tö. Radi so ali se iz nas norca delajo?... Što je tá fajna gospa? Ka nas tak špajсно gleda, kak če bi mi nikše čüde bili? Gde je vzela té lejpi gvanti? Pa kakše svejkle črejvle má!? Zaka má šaupo na šinjeki, pa nej na glavi kak mi? Go tista šaupa ne zošaupa? Takša nikša spoznana nam je, pa don ne vejmo, što je...

Pa me rejsan ne poznate, dvej Šapki pa ena Šaupa!? Ge sam druga Šaupa! Ne date valati? Mojo düšo, ka je istina! Nej tista barnasta, nej, liki ova sejra. Tam se skrivam za Črno Šapko na lejvi strani. Pa ne vejte, ka sta dva Klobüka zato naprej tástaunila, ka sta se kak batrivniva pojba nej tak bodjala od tiste črne škatüle, ka so v črno reverendo nasé djani plebanoš Lenaršič meli? Pa se je tak nika čüдно obliskalo pa mrnjavalo, če rejsan nin nikšoga oblaka nej bilau...

Tisti v črnem popovskom gvanti, šteromi se je za sekunde posrečilo staviti čas, že 32 lejt počiva na nyögérskom cintori. Svojo življenjsko vöro tö nej mogo staviti, postavo pa si je spomin-spomenik s svojim delom. S svojimi lejpmi kejpami je dobivo nagrade (díjak) v Sombotelj, Díósgyöri, Budimpešti, Parizi...

Končno je nazaj prišo k svojim slovenskim rojakom tö. Na njegvom pokapanji je prej tak nikoga nej bilau iz rojstnoga Prekmurja.

Na njegvom slovenskom gorstanenji ji je strašno dosta bilau. Iz cejle Madžarske pa iz cejle Slovenije.

Grand Priž?

Francek Mukič

Posnetka: **Anikó Székely**

Pismo iz Sobote

BETEG

Nej najboukše, če se betegi v kučo naselijo. Vsikši si želej, ka bi se ga beteg, takši ali ovakši, ogno na stou kilomejtrov. Mogouče si samo kakši mlajši brodi, ka bi raj biu betežen, kak pa ka bi v šoulo išo. Mi, starejši si betega ne želejmo, ka zato, če nejdeš v službo, včasi menje pejnezov vküp prileti na kunci mejseca. Zdaj pa, ka mo se dobro razmejli! Ge nikomi ne želej, ka bi betežen bio. Rejsan, ka nikomi, ranč mojoj tašči Regini, trno čedni ženski, nej. Ali, ka ge morem, če je pa zbetežala in zdaj leži v posteli z velkov temperaturov in rdejčin nousom. Rejsan, ge pri tom ne moram nika pomagati in sam si ranč nej želo, naj zbeteža. Ali, nej sam si mogo pomagati, ka ne bi tak malo zavolo toga biu veselji. Pa nej zavolo toga, ka bi njoj kaj lagvoga želo, liki... Če povejm po istini, nej glij tak malo, liki sam rejčno veselji zatok, ka si od betega ranč ne brodi, ka bi kaj napijsala za tej naše novine. Tak te zdaj leko pá pijšem, ka se una nemre pred vami vömetati. Rejsan je, ka je nika gučala, ka de te, gda bole k sebi prijde, te de dvakrat za rejdom una pijsala. Ali, o tom mo se ške zgučavali po tistom, gda de za tou čas. Ge pa vam zdaj po dugom časi leko napijšem, ka je nouvoga v Soboti in v Sloveniji tö.

V zadnji tednaj je pri nas bilou največ guča od volitev. Dapa nej tej velke, najbolje prejdne, liki volitve za naše občine in varaše. Tak so v zadnji tednaj skur vsikši den kaj nouvoga goroprli ali pa vöpokazali, naj se vidi, kak so ništerni bole prejdni bili vrli, pa kakšo skrb so meli za nas, male lidi. Tak je Sobota dobijla novi, pokriti, moderen pijac. Naš žüpan je takšo silo emo, ka tou prejkda ške pred volitvami, ka so ške drejve brezi ednoga lista od nkec pripelali, naj vse vküper lepše vövijdi. Gda so tou našo nouvo čüdo gospoud žüpan prejkdali, se je kaj dalo pogesti pa spiti tö. Mi vsi pa vejmo, ka gesti pa pijača zatok nika košta. Rejsan je, ka je tej žüpan palik naš nouvi žüpan grato, dapa...

Dapa, na tom našom nouvom senji drugo kak djajce pa kakšo korino in glavou zelja ranč ne moraš küjpiti. Pa vejte, zakoj? Zato, ka če stoj ške tam odavati, njemi v buksi takši veter potejgne, ka v minuti prazna grata. Vejpa žüpan s tem, ka je tam vse skur prazno, čistak nika nema. Mogouče si ta za štiri lejta, gda do palik volitve, vözbrodj, ka so tou nej naredili, zatok ka mo tou ojdli gledat, liki ka de se tam dalo kaj küjpiti tö.

Aja, pa ške tou je bilou. Kelko se spoumnim, se je šoula začala prvoga septembra. Tistoga ijpa mora v šouli biti vse krejdi, ka mlajši leko pijejo nouvo včenje. Ali deset dni pred volitvami so na šouli, kama se včasi ge tö ojdjo, opejrali nouvo telovadnico, velko pa moderno. Čüda prejdnjih se je tam najšlo, ka so tisti špagot prej rezali. Gvüšno, biu je minister za šoule in vej se stoj ške, samo naj se vidi, kak flajsne lidi mamo na našom kormanji.

V ednoj vesnici na našom lejpom Goričkom so v tom časi začali zijdati nouvo šoulo. Vejmo, ka zima kcuj dé pa ka de dež pa snej in tak tadale. Ali nej, šoula se mora začati zijdati glij v tom časi pred volitvami, naj se vidi, kak vrloga žüpana ma ta vesnica. Eške miting so meli, gda so prvi kamen v zemlou zakopavali. Mi vsi pa vejmo, ka vsikši miting pejneze košta.

Gvüšno se že spitavlete, ka na vse tou povej moja tašča Regina, trno čedna ženska. Una je ške veselja, ka se vse tou godi. Vej je pa lipou, ka leko človek tü pa tam kaj zašenki pogej, pravi, vej pa vejte sto. Samo tou me mantra, če je tou vse vküper rejsan šenki? Znan so nej žüpani šoulo pa pijac pa telovadnico vö iz svoje žepke plačali? Pa pijačo in gesti tö nej. Bole si brodim, bole mi odi po glavej, ka se z našimi pejnezami vömečejo in našde pejneze pigejo in gejo. Ja, ja, draga moja Regina, trno čedna ženska, miva bi tö leko tak "šenki" kouli mitinge delala. Dapa, tebé se je nej té beteg zgrabou. Tvoj beteg dosta menje pejnez košta.

MIKI

Gde je človek rad, za tisto si cajt tü vzeme

... DO
MADŽARSKE

Predstavitev zbornika

Pred kratkim je izšel v založbi Košičevega sklada zbornik razprav z naslovom Ujemanja in razhajanja. Zbornik vsebuje študije o slovensko-madžarskih jezikovnih in književnih stikih od Košiča do danes.

Najnovejšo knjigo Košičevega sklada so 27. novembra predstavili na madžarskem veleposlaništvu v Ljubljani, kjer se je z univ. prof. dr. Istvánom Lukácsem pogovarjal univ. prof. dr. Miran Hladnik.

Delovno srečanje vzgojiteljic

Sodelavci Območne enote Zavoda za šolstvo Murska Sobota so 3. decembra pripravili delovno srečanje za vzgojiteljice narodnostnih vrtcev v Porabju, vzgojiteljice in vodstvo Vrtca Murska Sobota. Na srečanju so se dogovorili o načinu izvajanja pomoči vrtcem v Porabju. Prvi obisk vzgojiteljic iz Slovenije, ki vodijo dejavnosti v slovenskem jeziku, je načrtovan za 8. december.

Višegrjsko sodelovanje

Madžarska vlada želi obnoviti t.i. višegrjsko trojko, sodelovanje med Madžarsko, Češko in Poljsko, kajti - po mnenju premiera Viktorja Orbána - pomeni sodelovanje prednost v procesu integriranja teh držav v Evropsko unijo. Seveda sodelovanje ni usmerjeno proti nobeni drugi srednjeevropski državi, tako naj bi bila naslednja gostiteljica srečanja višegrjskih držav Slovaška, tako bo iz trojke četvorka. S tem je madžarski premier seznanil veleposlanike srednjeevropskih držav, akreditirane v Budimpešti, ko jih je sprejel v madžarskem parlamentu.

Proizvajalci avtomobilov so se povezali

Prejšnji teden je deset podjetij, proizvajalcev avtomobilov ustanovilo združenje. Predsednik združenja je postal Albert Lidauer, generalni direktor Oplove tovarne v Monostru. Med člani združenja najdemo podjetja kot je Opel Hungary, Audi Hungaria, Ford Hungaria ali Delniška družba Suzuki.

I. Barber

Večkrat smo tak, ka se taužimo pa tak mislimo, ka je v drugoj krajini, v drugi vasnicaj baukše, tam se najdejo lüdje za vsakšo stvar. Med tejm si pa ne vzemamo trüd, da bi malo doma kaulag poglednili. Pa je buma vrejdo malo doma iskati takše lüdi, zatok ka so tütj med nami pa na tüma opravljajo svojo delo. Pa če bi je nej bilau, bi dosta vse kaj nej bilau. Bole bi "srmački" bili. Ali je pa zatok ne vzememo vpamet, ka se tej lüdje ne mlatijo po prsaj pa nam ne obesijo vsakšo minuto na naus, ka oni etak pa oni tak delajo.

Te dni sam mejla priliko gor poiskati *Ibolyo Barabás-Sass*, ki je namestnica ravnatelja v šauli Széchenyi v Monostru. Ibolya je na D. Seniki rodjena, gnes tü tam živi s svojov držinov.

Ibolya, kakša paut je pelala do toga, ka si v tauj velkoj šauli edna od tisti, ki go vodite?

- Po gimnaziji, po maturi sam odišla v Sombotel na Visoko pedagoško šaulo. Tam sam se za školnikojco vönavčila. Gda sam 1976. leta tau šaulo končala, po šaulaj sam nej dobila delo, etak sam pa na D. Seniki kulturni dom vodila. Tütj so računali name, pa sam te mogla znauvič v šaulo titi, mogla sam na visokoj šauli končati smer kulturno animatorstvo (népművelés szak). Tau je bilau 1978. leta. Glede na tau, ka sam pri kulturi za tri vesi - D. Senik, Sakalauvci, G. Senik - bila odgovorna, aktivno sam pomagala tistoga reda delajoče kulturne skupine. Med tejm je 1978. leta spoj slabó šlau pri pevskom zbori na G. Seniki. Tak sam mislila, da mi je dužnost not staniti v zbor pa etak tü pomagati tau skupino. Dolenjesenički kulturni dom sam že dolgo lejt tam njala, liki pri

zbori sam pa ostala, ešče gnes popejvam v zbori.

Tista lejta, gda si bila ešče na D. Seniki, si rodila dvej čeri. Cajti so tak odleteli, ka so obedvej čeri gor zrasle pa so one tü bile ali so člani zbora. Zakoj?

- Tak je. Starejša, Diana je

že odišla s Senika, etak ona več ne odi spejvat, že dugo nej. Liki menška, Orsolya z menov vred odi spejvat. Rada spejva pa tak držijo od nje, ka je spoj dober sopran. Zakoj sta odla v zbor? Tau je tak, ka so vidle pa čüle zbor, pa so se že spoj male navčile vse, ka je zbor popejvo. Etak so pa kumaj čakale, da bi leko gnauk velke bile pa spejvale.

Kak namestnica ravnatelja maš velko pozicijo, nej malo dela, nej malo odgovornosti. Kak se ti da, da itak vkraj vzemaš od dela, od držine cajt, da odiš na vaje, na nastope?

- Tau mi je žmetno povedati, zatok ka je mnogo zrokov za tau. Tam morem začniti, ka čütim od članov zbora, da me radi majo, mi dajo poštenje. Etak sam pa ge tü vsakšomi poseba rada, dobro je med njimi biti. Žmetno se napautim po ednim žmetnim dnevom na probo, liki gda sam tam, mi je počinek, mi z glave odidejo brige, težave. Leko tak povejm, gde je človek rad, za tisto si cajt tü vzeme. Tau je ešče nej vse. Bili so cajti - gda sam malo deco mejla - ka

sam več mejsecov ali kednov mogla vönjati. Tau je bilau kak kakšna kaštiga. Gda ste šli na kakše nastope, sam si kumaj pomagala doma, tak me je bantivalo.

Gorenjesenički pevski zbor je slovenski zbor. Tvoja

držina je kelko slovenska?

- Moja prababica so bili čista slovenska ženska. Etak pa moja mati - štero so najbola prababica gorzranili - dobro zna slovenski, se drži na polonja za Slovenko. Ge ne znam slovenski, depa dugo-dugo lejt, ka slovenski popejvam, etak pa že čüjem, kak slovenski jezik zveni.

Tebi nišče nej gučo ali ti vauči meto, zakoj ti rada maš naš zbor, zakoj se držiš k nam?

- Morem povedati, da sam nigdar nej čütila takšo. Meni je tau splo normalno, ka če kaj svojoj krajini leko napravim, pomorem, tam morem biti.

Tak znam, da v vašoj šauli slovenski jezik tü včite, pa za manjšinske stvari si ranč ti odgovorna v šauli. Kak je tau kaj v Varaši, gledat na tau, da samo vaš šaula ma tau nalogo?

- Sploj malo je tisti učencov (39), ki se v našoj velkoj šauli včijo slovensčino. Nej je baukše pri nemškom jeziki tü nej, kakoli, ka stariše bole k tistomi jeziki škrilijo. Dosta gučimo starišom za toga volo, depa tau je gnes - da so fabrike navekše

nemške - spoj žmetno. Samo leko vüpamo, ka se tau oberne pa stariše do baukše živeli, bole razmeli, ka znamenüje nekakomi materni jezik.

Mislim, dosta lüdi zna od tebe, da dobro obračaš v rokej klabajs ranč tak kak čopič (ecset), dobro znaš malati, dobro fantazijo maš za tau. Že večkrat si namalala kakšne ilustracije za Slovenski koledar tü. Pa nej samo za tau. Sploj lejpe ikebane znaš delati, maš žilo za kaj takšoga.

- Istina je, spoj rada kaj doj namalem, pa k tomi mam fantazijo ranč tak kak k kakšoj drugoj lepoti. Ednomi školniki je tau dobro. Lepau je, če decej leko kaj lejpoga navčimo, pa vidimo svojo delo se nazaj poklanjati.

Gorenjesenički pevski zbor je te dni držo 60. jubilej. Strašno dosta dela je bilau. Med tejm si ti dosta pomagala. Naprajla si nam cejlo razstavo, gor si nam okinčala kulturni dom. Kak si na tau cajt mejla?

- Tak mislim, da vi, pevci tau mojo skromno delo bole visiko cenite, kak je. Istina, ka mam vsakši minut not vtalano, liki z veseljem sam si prtisnila tiste vöre za tau, da bi se tau nam pršikalo. Pa gda je gotovo bilau, te se je človek samo radüvo. Leko smo radi bili, kak so lüdje tau gledali, pa tak mislim, cenili našo delo. Rada sam, če sam leko kaj pomogla. Pa tau tü povejm, ka je tau kolektiva delala, ge sama bi nej mogla tau napraviti.

Lepau je od nje, ka etak čüti, gestejo pa takše stvari, štere se brez znanja ne dajo obrediti. Depa dobro je, da mam mi med nami takše lüdi. Samo je tü pa tam moremo vpamet vzeti, poštüvati, med nami zdržati.

Srečanje zamejskih učiteljev v Šentjanžu na Koroškem

Rož, Podjuna, Zilja, venec treh dolin... Začetek prekrasne koroške pesmi sem imela v mislih, ko sem na turistični karti Avstrije iskala vas Šentjanž v Rožu; seveda je nisem našla, saj njeno ime ni zapisano po slovensko. Tudi na krajevni tabli piše le St. Johann I.R... Rož, Podjuna, Zilja, nagelj, rožmarin, v sveti zemlji sniva tvoj slovenski sin... Zaključek pesmi, ki je otožen in nosi v sebi fatalno dokončnost... A na avstrijskem Koroškem, zibelki slovenstva, še živi veliko Slovencev, ki so to z dušo in srcem; recimo, naša prijateljica, vzorna slovenska učiteljica Rezika Iskra. In še nekaj predanih njenih kolegic... Navdih za takšen uvod v zapis o strokovnem srečanju zamejskih učiteljev na Koroškem v Avstriji sem dobila že v tistih dveh dneh, ki smo jih preživeli v Šentjanžu v Rožu in okolici. 3. skupno strokovno srečanje, ki bi se ga naj udeleževali predvsem učitelji iz Beneške Slovenije v Italiji, avstrijske Štajerske in Koroške ter iz Porabja, je spet organiziral in financiral Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Potekalo je 21. in 22. novembra, v K&K CENTRU v Šentjanžu.

Iz Porabja nas je bilo 8 udeležencev, 7 učiteljev in avto-

rica tega zapisa, iz Benečije 6 učiteljev dvojezične šole v Špetru Slovenov, ena udeleženka je prišla iz avstrijske Štajerske, ostali sodelujoči pa so bili domači učitelji s Koroške. Moderatorstvo sta spet prevzeli Irma Veljič in Dragica Motik, prekaljeni strokovnjakinji z Zavoda RS za šolstvo, kot gostiteljica s strani organizatorja pa je dva dneva preživela z nami ga. Petra Nadižar Štirn. Naše ponovno srečanje je bilo srečanje starih prijateljev; padle so vse zadrege in ovire, tudi "novinci" so se hitro vklopili, tako da je delo potekalo v sproščeni in pozitivni naravnani vzdušju.

Program letošnjega srečanja je bil naravnani v spoznavanje dela in življenja manjšinskega šolstva na Koroškem, dosežkov pri pouku slovenskega jezika in predstavljanju domačih učbenikov ter drugih didaktičnih gradiv, katerih avtorji so predvsem koroški učitelji. Žal, smo vse to spoznavali le za zidovi K&K centra, ne pa v neposrednem šolskem okolju, kar si je večina udeležencev pravzaprav želala. A tudi tu so se organizatorji izredno potrudili in nam prikazali veliko zanimivega in koristnega.

Na lanskem 2. srečanju v Špetru v Benečiji so udeleženci za bodoča srečanja pre-

dlagali predvsem naslednje točke: izmenjava izkušenj s kolegi iz drugih krajev (pri pouku, delu s starši - motivacija za učenje slovenščine), prenos novih idej za sodobnejši pouk slovenščine, spoznavanje novih didaktičnih gradiv, možnosti za osebno spopolnjevanje v slovenskem jeziku, lastna sprostitiv (odpravljanje strahu pred pogovorom v slovenščini). Vsako srečanje udeležencem ponudi bogate možnosti realizacije teh predlogov. Tudi letošnje.

Uvodno, zelo temeljito in kritično predstavitev manjšinskega šolstva na Koroškem, kot tudi avstrijskega šolskega sistema nam je podal vodja Oddelka za manjšinsko šolstvo pri Deželnem šolskem svetu v Celovcu, gospod Tomaž Ogris. Menim, da bodo nekateri poudarki zanimali tudi naše bralce, zato bom povzetek njegovega predavanja zapisala posebej.

V 1. delu pedagoške delavnice z naslovom Stičišče kultur na dvojezičnem območju - medkulturno učenje je naše načelo, kaj pa vaše? so udeleženci izmenjavali mnenja o tem, kaj komu pomeni dvojezičnost in kako doživljamo različnost kultur v našem okolju.

Za učitelje praktike pa je bila vsekakor zanimiva razstava knjig in drugih didaktičnih pripomočkov, ki jih pripravljajo koroški učitelji sami; dva izmed njih pa sta nam svoje nove učbenike tudi predstavila. Prvi je bil **Miha Vrbinč**, ki je pripravil učbenik z naslovom **Pozdravljeni**. Učbenik je primeren za učence višjih razredov ali srednje šole. Veliko je v njem paralelnega slovensko-nemškega teksta, kar se, meni osebno, ne zdi preveč posrečno, je pa tudi v neskladju s sodobnimi metodično-didaktičnimi načeli pouka 2. (mogoče tujega) jezika.

Izredno uporaben in ustrezen pa je drugi predstavljen učbenik avtorice **Katarine Sticker** z naslovom **Hej, ti** in podnaslovom Zbirka vaj za komunikativno in interaktivno učenje slovenskega jezika. V učbeniku so predstavljene različne praktičnosporočevalne situacije, v besedi in sliki. Pri takem pouku se zelo malo uporablja učenec 1. (t.j. nemški) jezik. Učenci morajo ugotoviti, da je jezik ustvarjalna dejavnost. Predstavljen učbenik bo zelo primeren tudi za porabske šole, avtorico pa bomo povabili na katerega od naših seminarjev.

Iz bogate vsebine našega strokovnega srečanja naj ome-

nim še dve temi: vključevanje narodnih pesmi v pouk, glasba kot motivacija - tudi pri drugih predmetih in simulacija učne ure, jezik v komunikaciji. Slednjo nam je predstavila Rezika Iskra, ki so jo porabski učitelji imeli priložnost srečati že večkrat, tako v razredu kot tudi na seminarjih in pedagoških delavnicah. Njene učinkovite metode pouka slovenščine kot 2. jezika pa se uspešno uveljavljajo tudi v porabskih učilnicah.

Veliko tem je ostalo še odprtih in nedorečenih, veliko izkušenj še neizmenjanih; za vse to bo - srčno upamo - tudi v bodoče priložnost. Letošnje 3. srečanje nas je prepričalo o potrebnosti in primernosti le-teh. Odšli smo v svoja okolja bogatejši za prenekatero spoznanje in odnesli s seboj nove ideje, pozitivno motivacijo, koroške učbenike in kasete ter želje; srečamo se spet čez leto, najverjetneje v Porabju.

Hvala koroškim prijateljem, hvala vedno pozitivno mislečima moderatorkama Irmi in Dragici, hvala Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, predvsem - zdaj že naši dobri prijateljici - Petri. In nasvidenje - na 4. srečanju v Porabju!

Valerija Perger

Srečanje upokojencev v Slovenskom domu

Drštvo porabski upokojencev je letos že tretjo leto zaključilo. Istino, ka je eške leti nej konec, depa zdaj se je dalo, da bi se člani društva srečali na tradicionalni prireditvi, ka etakšoga reda držimo. Približno 100 članov se je zbralo pa je prišlo v nauvo zidino, v naš kulturni center, steroga od toga mau leko za svoj dom držimo. Obečano smo meli iz Murske Sobote pa iz Moravski Toplic delegacije, stere so žau, za volo lagve pauti, lagvoga vremena, nej mogle priti. Falili so nam.

Predsedstvo društva je od lepoga letnoga programa leko račun dalo. Tau je istina na programe pa na finančne stvari ranč tak. Letos smo meli dve srečanj pa eden izlet v Maribor. Za izlet smo sploj (h)valežni društvi iz M. Sobote. Tujjo našo društvo je tau etak cenilo. Dobro smo

Predsednica in računovodkinja društva

gazdūvali tū, tau je pa v imeni predsedstva naša knjigovodja, Iluš Terplan povedla. V tom leti smo skurok s 700 gezero forintami gazdūvali tak, ka nam je za drugo leto približno 200 gezero ostalo. Etak nemo gauli šli v nauvo leto, pa se vūpamo tomi tū, da zatok v nauvom leti mo tū meli sponzore, ki do nas pomagali. Tūj se moremo zavoliti vsem tistim, ki so nam v

etom leti pomauč dali. Največ nas je pomagala Slovenska zveza, velko pomauč smo dobili od Varaške samouprave, od Državne slovenske samouprave, od naši manjšinski samouprav iz Slovenske vesi, z D. Senika, iz Števanovec. Pisali smo natečaje tū v Budimpešto, od tistec smo tū lepau dobili

V nauvon Slovenskom domu

pomauč na naše programe. Nej samo finančno, depa moralno nam je tō na pomauč Slovenska zveza, zatok se pa držimo za njeno organizacijo.

Letošnjo slednjo srečanje je lepo bilau zatok tū, ka smo se v tauj nauvoj našoj zidini veselili. Ansambel Korpič nam je špilo. Fanj je bilau, če

je Laci rejsan falijo, depa oni so nej tak srmački muzikanti, ki bi nej mogli namestnika najti. Naš Djančko je s svojimi padaši fajnz zaigro, etak so pa povedali vsi, ka je eške tak dobro nigdar nej bilau kak zdaj 22. novembra.

Nistarni so mi tak prajli, ka je tau nika zvūnredno bilau. Gda so prišli not na vrata, so se njim slovenski poklonili. Kōlnarce so pa tak lejpe bile, ka je tau nej za guč, pa te je vōprišlo, ka so tau naše dekle pa slovenski gučijo z nami. Leko povejmo, da smo letos nej samo mi upokojenci zaključili bogatejšo leto kak pred tejm. Bogati smo gratali vsi s tejm, da smo si naprajli naš Slovenski dom. Ki so se pa med tejm dosta trūdili pa delali, se njim zavali našo društvo tū.

I. Barber
predsednica društva

Čaralica

Prvin je lüstvo bola vörvalo v čaralica. Če so pijani šli domau pa so zblaudili, so prajli, da so je čaralice zapelale. Ali če se je kravi mlejko dojšlo, te so tū tau prajli, ka je čaralica mlejko krajvzela. Gnesden, tak mi-slim, ka tau že malo lüstva vörva. Prvin je lüstvo po zimajvküp ojdlo goščice lūpat ali kaj drugo delat. Gda so tak vküp bili, te so pripovejali ali kaj veseloga ali kaj tašo, od koga se je lüstvo bojalo. Taše pripovejanje so bile od smrti, od šnjave pa od čaralic. Bili so taši, steri so radi pripovedovali pa so vedli tō. Te lidi so radi zvali vseposedi. Gnesden je tej že malo, dapa zato se še najdejo. Med te se držijo Svecin Djušak iz Andovec.

- Prajli bi nam par zgodob od čaralic?

- Dosta sam že pozabo, ka vej, tiste vam tapujejm. Tū v Andovci je živo en človek, Filoci so ma gunčali. Te se je od čaralic tak bojo, ka že skur nej nauri grato. Furt je s čaralici delo. Tau pravo, ka njega čaralice mantrajo, ne njajo ma mir.

Tū Dožinarska Djola so bila stara, pa je njau za najvejšo čaralico držo. Vsikdar je sé goraprišo, ta na kaut. Tam je edna seča bila z akacije, gde je furt skaus kutjivo pa tak kričo:

- Če maš gospodnoga Boga, vej ma pa pūsti, pūsti, ne mantraj ma.

Tū v sausada so pa bili Peterin Pali, oni so ga furt dražili pa so ma tak prajli:

- Vejš Filoci, tam spodkar v dulej sta pod mustaum dve cavej, gde voda skaus teče, tam se moraš nagi skaus vlejtči. Gda prejkprideš, te pa zdjouchi enga. Tak te čaralice pistijo pa nedo mele več mauči.

Mladi podje so tau včasim vpamat vzeli, ka staruga Filocina leko vlečē. Če so ga na pauti vidli, včasim so ma kričali: "Ka je Filoci, čaralice te prejk majo?" Gda je tau Filoci čūjo, te

hajt za njimi, pa je gnau. Stari bijo, dapa leteti prej fejst vedo.

Gnauk so podje, gda je Filoci nutra v ram ūšo, so dverino klūko z vauži vcuj k lugaša zvezali. Na okno so ma pa nutrakričali: "Ka je, Filoci čaralice te že pa prejk majo?"

Filoci nauri grato, zgrabo dverino klūko pa sto za njimi leteti. Samo vauže so nej pistile. Stari samo vlačō, ladjenji so se pa vanej na dvauri smejali. Gnauk samo cukno pa cejli lugaš dola vtrgno. Vej so te ladjeni leteli! Eden tū se, drugi tam ta. Steri so ladali bejžti, tisti so zbejžali, drugi so pa v sausada štjedjan

leteli. Filoci pa z malo tapačov za njimi. "Podja, té dé za nami," je skričo eden. Brž so gora na štalin pod plezili. Dja, Filoci je vpamat vzejo pa ūšo za njimi. Vrkar na pauda pa čisto ritunja bilau. Gda je na polonja goraprišo, te so ga z ritunjami v glavau vdarili, pa stari dolaspadno. Gda je nazaj gora pripleso, so ga pá v glavau vdarili pa so dolazuskakali s pauda. Tak so nikak žive motje leko vjušli, ovak bi je vejn tak bujo.

Bili so taši, steri so staroga šanalivali pa so ma prajli: "Francek, njaj te čaralice, tau teba nej trbej, ka te mlajši za nauroga gledajo."

"Vejm, dja vejm, kak me té grde mantrajo pa me vodijo ta pa nazaj," je pravo Filoci.

Vsigdar niše brezove gaužavtje napravo pa kaulak rotje emo taši rejnak zato, ka te prej nejmao tašo mauč čaralice. Stari vsigdar nika tašo šatro.

Pa v cejlo življenji se je samo s čaralicami spravlo.

K. Holec

Zima je tu

Zima je prišla. Zunaj sneži. Mrzlo je. Sneg pokriva zemljo, potok pa led. Na drevju je ivje. S streh visijo ledene sveče. Na oknih so ledene rože. Na cesti je poledica. Stanovanja ogrevamo. Toplo se oblačimo. Dnevi so kratki, noči pa dolge.

Adrienn Lazar 4.r.,

OŠ G. Senik

Veselje na snegu

Rada imam zimo. Lahko se sankam, smučam, kepam in delam sneženega moža. Pri uri telovadbe smo naredili snežaka, je velik in močan.

Za nos ima korenček, za oči, usta gumbe pa oglje. Na glavi ima lonček. V rokah drži metlo. Boji se sonca.

Katalin Čato 4.r.,

OŠ G. Senik

Čakam Miklavža

6. decembra pride Miklavž. Vsak otrok ga zelo čaka. Tudi jaz. Očistim si škornje in jih dam v okno. Zelo sem radovedna, kaj mi prinese. Čokolado? Bonbončke? Ali peso in šibo? Napisala vam bom, kaj sem dobila.

Kitti Virovecz 4.r.,

OŠ G. Senik

"Vsaka domovina ima svoje nebo"

Učenci 4. razreda smo brali članek "Vsaka domovina ima svoje nebo" v časopisu Porabje. Tudi mi smo razmišljali o domovini in smo našli v starem koledarju zelo lepe pesmice. Po našem povejo vse, kar je domovina! Te so:

KAJ JE DOMOVINA?

Domovina je sonce in hiša, v kateri živim.

Je mama, ki me čuva

in očka,

zraven katerega sedim.

Domovina je veter,

ki listje raznaša,

je roža

ki na travi cveti,

in volk,

ki se nikogar ne boji.

Domovina je mir

in prijateljstvo med ljudmi,

saj z drugimi dobroto deli.

DOMOVINA

Domovina je srce, ki obliva me.

Domovina je cvet,

ki obdaja ga svet.

Domovina je ptička vesela,

ki mi lepo je zapela,

domovina je zadnji list,

ki odpadel v jeseni je čist.

Domovina je mir,

ki je otroštva vir.

Domovina je svoboda,

je kakor biserna voda

Kitti Virovec, Adrien Lazar 4.r.,

OŠ G. Senik

Domovina se začne zame doma v našem domu. Imam dobre starše, ki skrbijo zame, da imam toplo stanovanje, hrano, obleko in vse, kar potrebujem. V vasi hodim v šolo in se učim. Tukaj hočem postati dober človek. To mi pomeni domovina.

Balaž Bajzek 4.r.,

OŠ G. Senik

Nepozabni spomini

Imeli smo priliko, da smo se leko z avtobusom pelali v Slovenijo, v Turnišče, gde je biu velik, nepozablen dogodek, gda so posvečevali diakonuše. Tau je bilau 25. oktobra. Zbrali smo se iz vsej slovenski vasnic. Bili smo od 10 do 80 lejt starosti. Starejše naše babice so pravle, ka so one gnauksvejta pejski odle na prauško v Turnišče. S krūjom in vodauv na tou dugo paut.

Prišli smo do cerkvi, štera stoji 60 lejt. Obnovili so jo, ar je bila porušena za volo bojne. Bežali so v cerkev, gda je bila strelba. Na brūtovi majo šče madžarske napise na spomenikaj. Tau kaže, da je bilau več rejči doma v tistom kraji. Bilau je dosta šujsterov, napravili so si eden muzej, šteroga so pokrili z igricama in pazijo na njega, naj bode spomin. Pogledali smo tudi v cerkvi, ka so deca z jesenski semenov napravili: peklina, lance in vse dosta.

Začnolo se je, ka smo čakali. Mnogo naroda je vkuper prišlo. Zvonovi so zaštrmeli. Prišlo je 94 not oblečeni župnikov, dvorjenikov, 2 škofa. Bilau je med njimi 8 diakonušov, štere so gorposvečali.

Tau se more viditi, ali doj napisati je nej mogoče tau lepo pout. Šteri leko ide po njoj, naj bode Bogi zahvaljen. Nej mi je žau, da sam šla z mojo babicov. Imam lepe spomine od tistoga dneva. Zahvaljujem se vsem tistim, ki so nam organizirali tau nepozableno paut.

Melinda Čato

OŠ G. Senik

Dr. Mirko Lenaršič je bil po narodnosti Slovenec, po poklicu pa duhovnik. Rodil se je leta 1882 v Gornjih Slávečih v Prekmurju, maturiral v Sombotelu, kjer je bil tudi posvečen za duhovnika. Medtem ko je bil pet let kaplan na Tišini, je leta 1909 postal doktor cerkvenega prava. Tri leta je bil župnik v Murski Soboti, enajst let - od 1913 do 1924 - pa na Dolnjem Seniku v slovenskem Porabju. Od tu je prišel v madžarski kraj Nyógér pri Sárváru, kjer je tudi umrl leta 1966. Kot župnik v Nyógéru je dobil naslov častnega dekana, slavil zlato in diamantno mašo.

V Nyógéru imajo Mirka Lenaršiča še danes v lepem spominu. Leta 1997 so ustanovili Lenaršičevo fundacijo in skrbno zbirajo podatke in dokumente v zvezi z življenjem in delovanjem Mirka Lenaršiča. Na župnišču je do danes ohranjenih veliko Lenaršičevih originalnih črno-belih fotografij in knjig, med njimi tudi slovenskih.

Na razstavi v monoštrskem Slovenskem domu so na ogled izbrane fotografije iz 907 Lenaršičevih barvnih posnetkov iz 60. let, nekaj originalnih črno-belih fotografij ter dokumenti, ki pričajo o življenjskih dogodkih in delovanju dr. Mirka Lenaršiča. Lenaršičeva fundacija se trudi, da bi v vasi Nyógér odprli Lenaršičevo spominsko hišo.

Marija Kozar
Foto: A. Székely

Náš tretji posnetek je iz otvoritve razstave v Monoštru, katere so se udeležili tudi člani Lenaršičeve fundacije v Nyógéru.

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

však drugi torek ob 14.00 na
1. programu madžarske televizije.

Naslednja oddaja bo v torek,
8. decembra 1998.

Ponovitev v soboto, 12. decembra,
ob 9.15, na 2. programu.

SLOVENSKA SLOVNICA

Slovenska slovnica Franceka Mukiča se dobi na Zvezi Slovencev v Monoštru (Deák Ferenc u. 17.). Cena: 1.000 forintov.

SZLOVÉN NYELVKÖNYV

Mukics Ferenc Szlovén nyelvkönyve megvásárolható Szentgotthárdon a Szlovén Szövetségén (Deák Ferenc út 17.). Ára: 1.000 forint.

ZA SMEJ

Počitek na vodej

Robert pa njegvi padaš Vili sta se etognauk v Varaša srečala pa not v Tromejnik šla malo pit. Kak etak pi-djeta, si pripovejdata. Robi etak pravi Vilini: "Vejš, Vili! Vrag je vse vzeo. Toga reda se z ženauv strašno dosta koriva pa trgava. Nikšoga mira nega pri rami."

Vili pa: "Vejš, dragi moj padaš, tau je rejsan nej dobro. Tvoji ženi je kak najoprvin počitek potreben. Pelaj go po Rabi z ednim čonaklinom..."

Robi ranč ne da, ka bi Vili dokončeo svoje misli: "Tau nika nede pomagalo. Zna plavati."

Samo ka gde?

Pištak se je etognauk na Seniki pri Cifri srečo s svojim sausedom Laci-nom. Pita ga: "Kak si pa kaj? Zaman sva sauseda, sam te že dolgo nej vido. Dobro si?"

"Dobro, dobro! Kak bi pa dobro biu. Sploy sam žalosten."

Pištak: "Ka pa je s teov?"
Laci: "Samo njaj. Eto-gnauk mi je žena Iluška vküp strla eden velki vrč."

Pištak pa: "Na, ti si pa tu velki norc. Vej ti pa tuj v vesi nauvi vrč napravijo, tau je nikša nevola nej."

Laci pa: "Tebi je nej nevola. Ka boš vedo! Te vrč je moja žena na mojoj glavej strla."

I. Barber

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deák Ferenc út 17,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.,
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).
ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.